

постоји, и прети да друштво одвуче на пучину правног хаоса. Задатак уставног судије је да постепено савладава тај раскорак, непоколебљиво изналазећи оптимална решења, и самим тим обезбеђујући онакво приближавање „реалног“ „идеалном“ какво је могуће у данашњим условима. На том путу уставно судство мора да провуче брод који се зове „Устав“ између Сциле правног идеализма и Харибде политичког конформизма, а и једна и друга су подједнако опасне по живот уставног уређења, заснованог на принципима правне и социјалне државе.

2. Проблем разграничења надлежности са врховним судовима Савремени период у развоју органа за контролу уставности на целокупном светском простору прате сукоби надлежности и тражење нових облика интеракције са традиционалним „уговорницама“, с једне стране, и нови облици рада – с друге. Ако у држави постоји неколико подсистема („грана“) судске власти, неизбежна су преклапања њихове сфере рада, до којих долази с времена на време. Ипак, данас се проблем погоршава тиме што се надлежност судова, утврђена првобитно при њиховом стварању, проширује природним путем (између осталог, захваљујући судијском активизму и доживљавању судова као твораца права).

У бившим земљама социјалистичког блока, услед заједничких особина развоја структуре државних институција, између осталог – судског система, традиционално је постојала важна улога врховних судова опште надлежности у одржавању чврсте вертикале судског система. Ова појава се оваплоћивала, поред осталог, кроз издавање руководећих тумачења од стране пленума или других највиших органа врховних судова, која су де факто, а често и де јуре била обавезна за извршавање за све судове ниже инстанце. Умногome је ова појава остала на снази и данас, без обзира на радикалне промене у правним системима у целини, а такође и у структури и принципима функционисања судских система. Хијерархија судских система је изражена у томе што судови ниже инстанце строго поштују смернице суда више инстанце и практично им је немогуће да од њих одступе, чак и ако суд ниже инстанце има другачију оцену околности случаја, дозвољену у оквиру законитог.

Други проблем који проузрокује та тенденција јесте да таква судска пракса, која се фактички створила, често мења смисао и дух законске норме и првобитну замисао законодавца. У таквим случајевима се може говорити о промени првобитне садржине правне норме, а понекад и о појави принципијелно другачије норме. Проблем се, ипак, састоји у следећем: док је у погледу законске норме предвиђен механизам за контролу уставности и одговарајућа процедура, дотле у погледу руководећих тумачења врховних судова, која често уводе у суштини нову правну регулативу, нису предвиђене никакве контролне процедуре.

И ту је већ задатак уставних судова – да обезбеде реализацију првобитне